

ความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล : กรณีศึกษาพยานบุคคลในคดีอาญา

นายเอกวัตร จินตนาติก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-260-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OFFENSE OF DISOBEDIENCE IN WRIT OR ORDER OF THE COURT
: A CASE STUDY ON WITNESS IN CRIMINAL CASE

Mr. Aekawat Chintanadilok

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

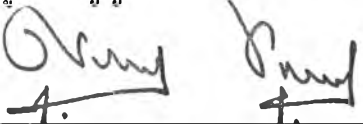
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

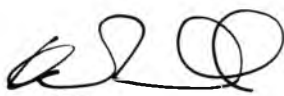
ISBN 974-638-260-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความผิดฐานขัดขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาล : กรณีศึกษาพยานบุคคลในคดี
อาญา
โดย นายเอกวัตร จินตนาติก
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะชีวะกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์

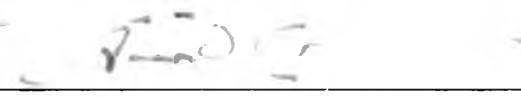
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

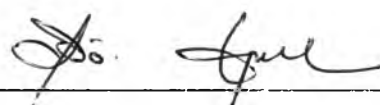
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิริรัตน์ เพ็ชรศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนชะชีวะกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกววงศ์)

กรรมการ
(อาจารย์ พล ต.ต. กัมพล อรุณปลอด)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เอกวัตร จินตนาติก : ความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล : กรณีศึกษาพยานบุคคลในคดีอาญา (OFFENSE OF DISOBEDIENCE IN WRIT OR ORDER OF THE COURT : A CASE STUDY ON WITNESS IN CRIMINAL CASE) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.มูรธา วัฒนชะวีระกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ.ดร.จิรนิติ หะวานนท์, 149 หน้า. ISBN 974-638-260-8.

ความสำคัญในการดำเนินคดีอาญา คือ การค้นหาความจริงว่าข้อเท็จจริงในคดีนั้นเป็นอย่างไร เพื่อนำไปปรับเข้ากับตัวบทกฎหมาย และวินิจฉัยคดีนั้นต่อไป สิ่งที่จะทำให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปด้วยความยุติธรรมและบรรลุผลนั้น คือ พยานหลักฐาน ไม่ว่าจะเป็นพยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือพยานบุคคล โดยเฉพาะพยานบุคคลซึ่งเป็นพยานที่สำคัญมากในคดีอาญา เพราะเป็นพยานที่สามารถถ่ายทอดข้อเท็จจริงออกมาทั้งหมดได้โดยการเบิกความ ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่จะต้องให้ความร่วมมือกับรัฐ ในการไปให้ถ้อยคำหรือเบิกความที่ศาลในฐานะพยานบุคคล โดยรัฐมีเครื่องมือใช้บังคับกับพยานที่ขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาลให้มาให้ถ้อยคำหรือให้มาเบิกความ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 170 ความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล เจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรานี้มุ่งคุ้มครองรัฐในการแสวงหาความจริงแห่งคดี โดยมีวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อยับยั้งหรือข่มขู่ให้บุคคลเกิดความเกรงกลัวต่อโทษจะได้ไม่กล้าฝ่าฝืน และต้องการให้อัตราโทษมีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิด กล่าวคือ ความผิดร้ายแรงมาก อัตราโทษมาก ความผิดร้ายแรงน้อย อัตราโทษน้อย แต่จากการพิจารณาองค์ประกอบความผิดตาม มาตรา 170 จะเห็นได้ว่าความผิดฐานนี้มีได้บัญญัติรายละเอียดจำแนกความร้ายแรงของความผิดแต่อย่างใด และการกำหนดโทษก็ไม่ได้แบ่งระดับอัตราโทษตามความร้ายแรงของคดีที่พยานได้ขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรานี้ หากได้มีการบัญญัติถึงรายละเอียดในการจำแนกความร้ายแรงของความผิด ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อยับยั้งหรือข่มขู่ ที่จะมีผลต่อการยับยั้งการกระทำความผิดได้ต่อเมื่ออัตราโทษจะต้องได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดหรือมากกว่า และได้มีการบังคับใช้กฎหมายตามมาตรานี้โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว จะนำมาซึ่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาได้ด้วยความยุติธรรม และบรรลุผลมากขึ้น เพื่อประโยชน์แก่กระบวนการยุติธรรมต่อไป

ภาควิชา .....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา .....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา .....2540.....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C770615 : MAJOR LAW
KEY WORD:

DISOBEDIENCE IN WRIT OR ORDER OF THE COURT

AEKAWAT CHINTANADILOK : OFFENSE OF DISOBEDIENCE IN WRIT OR
ORDER OF THE COURT : A CASE STUDY ON WITNESS IN CRIMINAL CASE.

THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. MOORATA WATANASHEEVAKUL, THESIS

CO-ADVISOR : CHIRANIT HAVANOND, SJD. 149 pp. ISBN 974-638-260-8.

An essence of criminal litigation is to investigate the facts of the case in order to apply them to the applicable laws and to then make decision. What can make a criminal litigation proceeded fairly and successfully is evidence, either a documentation, object or witness. Witnesses are very important for criminal cases as they can present all facts by testimony. Every people has a duty to cooperate with the state in giving statement or testimony at the court as witness. One of the measures taken by the State to force a witness disobedience in writ or order of the court to make statement or testimony is Section 170 of the Penal Code, i.e. offense of disobedience in writ or order of the Court. This law aims at protecting the State in investigating the facts of a case, prescribing punishment in order to deter people from out of disobedience. In addition, the degree of punishment would correspond with the offense, i.e. the more serious offense, the higher the punishment is, the less serious offense, the lower the punishment is. Notwithstanding, given the provision of Section 170, neither a degree of offense is specified nor a punishment based on the seriousness of the case relating to which the witness has disobeyed the writ or order of the court.

In order to satisfy the legal intention of the said Section, a diversification of degree of offenses should be provided so that it can meet the objective of punishment to deter as aforesaid. A punishment may deter offense only if the punishment corresponds with or heavier than the committed offense. Additionally, the enforcement of this Section should be made taking the legal intention into account. These would lead to a more fair and successful criminal proceedings, beneficial to the justice further.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชะชีวะกุล ท่านอาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ เป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ร่วมกันให้คำแนะนำ ช่วยเหลือตรวจแก้ไข ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เขียน ตลอดจนแนะนำหนังสือ ตำราต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จเรียบร้อย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย รัตนสกาวงศ์ และท่านอาจารย์ พล.ต.ต. กัมพล อรุณปลอด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณสุทัตตรา เผ่าศิริกุล ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งแรงกาย แรงใจในการพิมพ์และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ คุณไพฑูรย์ เรืองเดชขจร ที่ได้ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และคุณจักรกฤษณ์ ไชยวัฒน์ ที่ได้ช่วยเหลือตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อต่อผู้เขียนในการค้นคว้าหนังสือที่จำเป็นต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ และเพื่อน ๆ ที่ ๆ น้อง ๆ และเครือญาติทุก ๆ คน ที่ได้กำลังใจผู้เขียนด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดผู้เขียนขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว ที่อบรมสั่งสอนให้ผู้เขียนรักการศึกษา และมารดา ที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้เขียนเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งขอรำลึกถึงคุณนุรพคณาจารย์ ตลอดจนผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
3. สมมติฐาน.....	4
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	5
5. ประโยชน์ของการวิจัย.....	5
2 พยานบุคคลและการนำพยานบุคคลเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี.....	6
1. ความหมายของพยานบุคคล.....	6
2. ความสามารถที่จะเป็นพยานบุคคล และหน้าที่กับสิทธิของพยานบุคคล.....	10
2.1 ความสามารถที่จะเป็นพยานบุคคล.....	10
2.2 หน้าที่ของพยานบุคคล.....	12
2.3 สิทธิของพยานบุคคล.....	14
3. วิธีการให้ได้มาซึ่งพยานบุคคลเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลในคดีอาญา.....	19
4. การคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา.....	20
4.1 หลักการและเหตุผล.....	20
4.2 มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองพยานบุคคล.....	23
4.2.1 ก่อนการพิจารณาคดี.....	23
4.2.2 หลังการพิจารณาคดี.....	27
5. ความสำคัญของพยานบุคคลในคดีอาญา.....	30

5.1	ความสำคัญของพยานบุคคลแต่ละประเภท.....	31
5.2	การให้ได้ว่าความเป็นพยานบุคคลสำคัญ.....	34
6.	การขัดขวางการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดีของพยานบุคคลในคดีอาญา.....	36
6.1	การฝ่าฝืนอำนาจรัฐ.....	36
6.1.1	พยานบุคคลที่ไม่ยอมมาเบิกความ.....	40
6.1.2	การแทรกแซงพยาน.....	41
6.2	พยานบุคคลที่เบิกความเท็จ.....	42
8	หลักกฎหมายเกี่ยวกับหมายเรียกในคดีอาญา และองค์ประกอบความผิดฐานขัดขึ้น	
	หมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคล.....	44
1.	หลักกฎหมายเกี่ยวกับการออกหมายเรียกในคดีอาญา.....	44
1.1	ความหมายของหมายเรียก.....	44
1.2	ผู้มีอำนาจออกหมายเรียก.....	44
1.3	กิจการที่ออกหมายเรียก.....	45
1.4	บุคคลที่อาจถูกเรียกมาตามหมาย.....	45
1.5	แบบของหมายเรียก.....	45
1.6	การส่งหมายเรียก.....	46
2.	ผลของการขัดขึ้นหมายเรียกในคดีอาญา.....	48
2.1	ชั้นสอบสวน.....	48
2.2	ชั้นศาล.....	50
3.	องค์ประกอบความผิดฐานขัดขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลของ	
	ประเทศไทย.....	51
3.1	องค์ประกอบความผิดฐานขัดขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคล.....	52
3.2	ความผิดฐานขัดขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป.....	57
4.	องค์ประกอบความผิดฐานขัดขึ้นหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลของ	
	ต่างประเทศ.....	60
4.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	60

บทที่	หน้า
4.1.1 ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล กรณีพยานบุคคลขัดขืนไม่มาตามหมายศาล.....	60
4.1.2 ตัวอย่างคดีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล กรณีพยานบุคคลขัดขืนไม่มาตามหมายศาล.....	75
4.2 ประเทศสิงคโปร์.....	81
4 วิเคราะห์ปัญหาความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลในคดีอาญา.....	83
1. วัตถุประสงค์ของการลงโทษและความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษกับการกระทำความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลในคดีอาญา.....	83
1.1 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.....	83
1.1.1 เพื่อทดแทนให้สาสมกับความผิด (Retribution).....	86
1.1.2 เพื่อยับยั้งหรือข่มขู่ (Deterrence).....	87
1.1.3 เพื่อตัดนิสัยผู้กระทำความผิด (Reformation).....	88
1.1.4 เพื่อตัดผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคม (Incapacitation).....	88
1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราโทษกับการกระทำความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลในคดีอาญา	90
2. ปัญหาความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลในคดีอาญา.....	97
2.1 ปัญหาองค์ประกอบความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล.....	98
2.1.1 ผลของการกระทำความผิด.....	98
2.1.2 มูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด.....	100
2.2 ปัญหาการกำหนดโทษโดยไม่แบ่งความร้ายแรงของคดีอาญา.....	102
2.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 170.....	105
2.3.1 การดำเนินกระบวนการพิจารณา.....	105
2.3.2 เหตุลู่แก่โทษ.....	107
3. วิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล โดยพยานบุคคลในคดีอาญา.....	108
3.1 องค์ประกอบความผิดฐานขัดขืนหมายหรือคำสั่งของศาล.....	108
3.2 การกำหนดโทษโดยไม่แบ่งความร้ายแรงของคดีอาญา.....	114
3.3 การบังคับใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 170.....	119

บทที่	หน้า
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	127
รายการอ้างอิง.....	135
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก.....	140
ภาคผนวก ข.....	143
ภาคผนวก ค.....	145
ประวัติผู้เขียน.....	149